

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 *Titlul actului normativ*

HOTĂRÂRE

privind aprobarea Studiului de fundamentare pentru Centrala hidroelectrică cu acumulare prin pompaj Tarnița - Lăpuștești

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

1. Descrierea situației
actuale

România îndeplinește prima condiție a securității energetice, deținând resurse energetice ce asigură un mixt energetic la o capacitate instalată de cca. 24.700 MW. Exploatarea judicioasă a acestor resurse asigură securitatea și stabilitatea Sistemului Electroenergetic Național, precum și traversarea momentelor critice.

Capacitatea instalată în SEN se prezintă astfel:

- SC Hidroelectrică SA are o capacitate instalată de 6444 MW, dar poate miza pe o medie de 2.000 MW, asigurând 25-30% din producția de energie electrică anuală, precum și asigurarea serviciilor de sistem, în procent de 80-85%.
- Complexul Energetic Oltenia, cu o putere instalată de 3240 MW, poate produce la vârf, în condiții ideale, 3000 MW, dar are o capacitate medie și constantă care se situează undeva la 1650-1700 MW.
- Compania SC Nuclearelectrică SA, cu o putere instalată de 1400 MW, în două unități nucleare, este producătorul cu cea mai mare constantă în exploatare.
- Producătorii de energie regenerabilă eoliană, solară, biomasă și din microhidrocentrale, au ajuns la o capacitate de 5.000 MW. Procentual, energia regenerabilă are un aport mediu anual de circa 10-15 % în totalul energiei electrice produse în România.
- Cele două centrale aparținând celor doi producători de gaz natural, Romgaz și Petrom, respectiv centralele de la Iernut și de la Brazi, contribuie și ele cu circa 400 MW, respectiv 800 MW, la capacitatea instalată în sistemul energetic.
- La acestea se adaugă capacitațiile de producție ale

	<p>ELCEN și cele câteva centrale termo în cogenerare rămase în funcțiune, cu un aport de cca. 3.000 MW.</p> <p>Din puterea totală brută disponibilă de cca. 24.500 MW, 3.000 MW sunt nedispecerizabili.</p> <p>Consumul mediul al României oscilează zilnic între 6.000 și 8.500 de MWh, cu vârfuri de 9.000 de MWh în zilele caniculare de vară și nivelul record de 10.000 MWh în zilele geroase din iarnă (media anului 2017 a fost cca 7.300 MWh).</p> <p>Evoluția tehnică a sectorului energetic în România ar putea fi pusă în dificultate, pe termen mediu și lung, datorită faptului că piața de energie electrică este deficitară din punct de vedere al infrastructurii, neavând capacități de stocare a energiei electrice, așa cum are piața gazelor naturale.</p>
2. Schimbări preconizate	<p>Dezvoltarea capacităților de stocare a energiei are un rol-cheie în a permite tarilor UE producerea de energie electrică din surse regenerabile intermitente.</p> <p>Stocarea energiei electrice furnizează o mare flexibilitate și echilibrare a rețelei, oferind back-up pentru integrarea în SEN a energiilor regenerabile intermitente.</p> <p>Pe plan intern, se poate îmbunătăți gestionarea rețelelor de transport și distribuție, reducerea costurilor și îmbunătățirea eficienței. În acest fel, se poate ușura introducerea pe piață a surselor regenerabile de energie, se accelerează decarbonizarea rețelei de energie electrică, îmbunătățirea securității și eficienței de transport și de distribuție a energiei electrice (reducerea fluxurilor în buclă neplanificate, congestie rețea, tensiune și variații de frecvență), stabilizarea pieței prin arbitrajul prețurilor pentru energia electrică, garantând în același timp o mai mare securitate a aprovizionării cu energie.</p> <p>În Strategia Energetică a României se menționează "La nivelul anului 2030 există și perspectiva altor tehnologii pentru stocarea energiei, dar acestea nu au, în acest moment, suficientă maturitate tehnologică pentru a fi implementate".</p> <p>Prin urmare, este obligatorie realizarea unei capacități de stocare cu puterea de circa 1.000 MW în CHEAP Tarnița-Lăpușești care să poată interveni în echilibrarea sistemului pe durate cuprinse între 4-6 ore".</p> <p>Studiile de amplasament și studiile de schemă pentru realizarea unei centrale hidroelectrice cu acumulare prin pompaj în România s-au realizat începând</p>

	<p>cu anii 70; la vremea respectivă s-a luat în calcul necesitatea acoperirii vârfului de sarcină, creșterea continuă a cererii de energie și intrarea în funcțiune a unităților 1-5 de la CNE Cernavodă, care nu aveau acoperire optimă în consum pentru întreaga perioadă de exploatare de 24 de ore, noaptea consumul fiind mai redus, în medie, cu cca 2500-3000 MW.</p> <p>Singura soluție viabilă, de mare eficiență o reprezintă construirea în România a unei centrale hidroelectrice cu acumulare prin pompaj de mare cădere, care pompează apă dintr-un rezervor inferior într-un rezervor superior în perioadele de gol de sarcină (noapte și weekend), consumând prin pompaj energia electrică în exces și generează energie electrică în perioadele de vârf de sarcină, la dispoziția SEN, înlocuind pentru acest serviciu de sistem, centralele electrice pe gaz natural, costisitoare din punct de vedere al combustibilului utilizat și hidrocentralele care produc în bază.</p> <p>Oportunitatea și necesitatea realizării proiectului centralei hidroelectrice cu acumulare și pompaj (CHEAP) Tarnița -Lăpușești se bazează pe următoarele avantaje și funcțiuni asigurate pentru sistemul energetic național de o centrală de pompaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creșterea gradului de siguranță al SEN în contextul funcționării în UCTE; • transferul energiei electrice de la golul de sarcină la vârf; • arbitrajul pieței de energie electrică; • rezerva de avarie de scurtă durată; • rezerva secundară și rezerva terțiară; • reglajul frecvență-putere și rezerva turnantă; • furnizarea de rezervă reactivă și reglarea tensiunii în SEN; • schimbul prin interconexiune în cadrul UCTE; • repunerea în funcțiune a SEN- black start capability,- capacitatea de a restabili interconexiunile de rețea în cazul în care se produce o pană de curent; • implementarea și gestionarea SEN a surselor regenerabile intermitente de energie electrică asigurând condiții optime pentru instalarea unei puteri mai mari de 4000 MW în centralele electrice eoliene.
3. Alte informații	Nu au fost identificate

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al actului normativ

1. Impact macro-economic	<p>Rolul unui CHEAP este de a acoperi o parte din zona de vârf a graficului de sarcină, consumând în zona de bază a graficului de sarcină. În plus asigură serviciile tehnologice de sistem, la nivelul producției și transportului, servicii care sunt elementele necesare pentru garantarea calității, securității și economiei furnizării de electricitate la barele colectoare de la granița dintre sistemul de transport și cel de distribuție, bazate pe :</p> <ul style="list-style-type: none"> • conceptul de calitate a serviciilor, asociat cu menținerea în limite acceptabile a nivelurilor de tensiune și frecvență la punctele de livrare. • conceptul de securitate, legat de continuitatea furnizării. • conceptul de economie, legat de furnizarea de electricitate la un cost minim. <p>În urma calculării indicatorilor macroeconomici, rentabilitatea economică a proiectului a obținut rezultate pozitive, indicând faptul că investiția propusă este fezabilă din punct de vedere socio-economic.</p> <p>În ceea ce privește <i>rentabilitatea economică a proiectului</i>, aceasta este cuprinsă între 19,97 și 22,09 funcție de prețuri, fiind superioară ratei de actualizare socială de 5,5%.</p> <p>Valoarea zilnică a riscurilor este estimată la 13,8 milioane euro, reprezentând circa 1,38% din valoarea totală a investiției. În situația finanțării integrale a proiectului din surse bugetare, acest risc este acoperit în întregime de stat, pe când în ipoteza realizării proiectului în PPP, partenerul public preia 74,76% din valoarea totală a riscurilor.</p>
1.1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	
2. Impact asupra mediului de afaceri	<p>Pentru România, potențialul hidro reprezintă o alternativă durabilă de dezvoltare a sectorului energetic, având în vedere resursele limitate de materii prime energetice, precum și nevoia obținerii unei energii ieftine și care nu produce gaze cu efect de seră.</p>

	<p>Proiectul CHEAP Tarnița - Lăpușești este esențial în contextul existenței unui portofoliu în creștere continuă cu producție necontrolabilă, care impune instalarea de capacități de echilibrare suplimentare, ce vor fi retribuite pe piețe de servicii tehnologice de sistem, piețe de capacități, dar și pe piața de echilibrare.</p> <p>Centrala ar fi un furnizor strategic de servicii energetice/servicii de sistem în partea de nord-vest a României, o zonă cu deficit de generare de energie electrică.</p>
3. Impactul social	<p>Pe durata lucrărilor de execuție investiția va reprezenta o sursă de locuri de muncă.</p> <p>De asemenea, după intrarea în operare, CHEAP și zonele adiacente se vor dezvolta și vor necesita, de asemenea, forță de muncă suplimentară.</p> <p>Totodată, în condițiile realizării proiectului apare ca evidentă îmbunătățirea calității mediului, implicit a sănătății populației, prin reducerea poluării aerului prin creșterea ponderii energiei hidroelectrice, în locul mixului energetic în detrimentul energiei produse din combustibili fosili.</p>
4. Impact asupra mediului	<p>Conform statisticilor la nivel european, producerea de energie electrică se numără printre cele mai mari surse de emisii poluante.</p> <p>În condițiile realizării proiectului apare ca evidentă îmbunătățirea calității mediului, implicit a sănătății populației, prin reducerea poluării aerului.</p>
5. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt,
pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

mii lei

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit						

(ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/ minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/ minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu au fost identificate					
Secțiunea a 5-a Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate,	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.					

ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
1 ¹ Compatibilitatea actului normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Conformitatea actului normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul actului normativ	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultări organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultări desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Legislativ.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 7-a	
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	Nu este cazul.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 8-a	
Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Având în vedere cele de mai sus, a fost inițiat prezentul proiect de hotărâre a Guvernului privind aprobarea Studiului de fundamentare pentru Centrala hidroelectrică cu acumulare prin pompaj Tarnița - Lăpuștești.

**SECRETARUL GENERAL
AL GUVERNULUI**

TONI GREBLĂ

**PREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE DE STRATEGIE ȘI
PROGNOZĂ**

ION GHIZDEANU

AVIZAT

**MINISTRUL FINANTELOR
PUBLICE**

**EUGEN ORLANDO
TEODOROVICI**

MINISTRUL ENERGIEI

ANTON ANTON

MINISTRUL JUSTIȚIEI

TUDOREL TOADER